

§ 72

Dnr 2024/00129

Remiss av SOU 2024:16 Växla yrke som vuxen - en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna

Kommunstyrelsens beslut

Remissvaret godkänns och överlämnas till Utbildningsdepartementet.

Ärendebeskrivning

Smedjebackens kommun ska inkomma med betänkande och synpunkter på remissen "Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna" (SOU 2024:16). Remissen är utsänd av Utbildningsdepartementet.

Remissvaret har skrivits i samarbete med Västerbergslagens utbildningsförbund. Det innebär att svaret har bearbetats i flera nivåer, lärare, studie- och yrkesvägledare samt skolledare på Västerbergslagens utbildningsförbund har inkommit med synpunkter som format remissvaret.

Remissvar

Smedjebackens kommun välkomnar förslagen i SOU 2024:16 om en ny yrkesskola för vuxna. Det är ett intressant steg mot att göra yrkesutbildningar mer attraktiva och att möta den akuta kompetensbristen på arbetsmarknaden. Idén om att stärka banden mellan skolor och näringslivet är också lovande, eftersom det kan göra utbildningarna mer relevanta och ge studenterna de färdigheter som arbetsgivare faktiskt söker.

Det finns dock några funderingar. Vi hoppas att den befintliga vuxenutbildningen inte kommer att hamna i skuggan av den nya yrkesskolan. Vi är även bekymrade över hur engagerade företagen kommer att vara i detta. Det har tidigare varit svårt att hitta praktikplatser, och ibland verkar det som att företagen är tveksamma till att ta emot studenter som inte kommit så långt i sin svenska.

En ny yrkesskola för vuxna

De förslag som presenteras i SOU 2024:16 är i stora drag positiva och ett sätt att möta kompetensbristen i samhället. En ny yrkesskola för vuxna kan bidra till att öka statusen för yrkesutbildning och därmed göra det till en attraktivare väg för kompetensutveckling. Detta är särskilt relevant då samhället står inför stora utmaningar med kompetensbrist inom viktiga sektorer.

Det är positivt att yrkesskolans målgrupp först och främst är vuxna som söker vidareutbildning för karriärbyte eller för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Det finns dock oro för att den ordinarie vuxenutbildningen

Kommunstyrelsen

och dess yrkesspår kan komma att hamna i skymundan eller få sänkt status. Frågan är om risken för ökad segregering är relevant och måste beaktas? Kommer införandet av en yrkesskola för vuxna skapa ett "A-lag" och ett "B-lag"?

Smedjebackens kommun anser att det är mycket positivt att knyta utbildningen och näringslivet närmre varandra. Samarbetet är viktigt ur flera aspekter, matchningen kan bli bättre och innehållet kan anpassas mot behovet av kompetens.

Från ansökan till antagning i Komvux

Ett positivt drag i förslagen är fokuset på att skapa större tydlighet i studieplanerna och att aktivt inkludera sammanhållen yrkesutbildning som en del av dessa planer. Detta är av stor betydelse för att säkerställa att alla studerande får klar och korrekt information om sin utbildningsväg, vilket i sin tur kan bidra till bättre studieresultat och högre genomströmning.

För att ytterligare stärka detta arbete bör det finnas riktlinjer och stöd för hur sådana studieplaner ska utformas, inte bara på ett övergripande plan utan också anpassade efter de specifika behoven hos olika elevgrupper. Detta inkluderar att ta hänsyn till elevers tidigare erfarenheter, kompetenser och livssituation för att på bästa sätt stödja deras lärande och progression genom utbildningssystemet.

Ett mer långsiktigt och flexibelt statsbidrag för yrkesutbildning inom Komvux

Smedjebackens kommun uppskattar initiativet till en översyn och eventuell omfördelning av statsbidragen för vuxenutbildning som framkommit i SOU 2024:16. Det är viktigt för kommunen att förstå hur den totala potten av statsbidrag kommer att påverkas av inrättandet av en ny yrkesskola för vuxna. Vi ser positivt på möjligheterna som detta förslag kan innebära för att stärka och utveckla yrkesutbildningarna. Särskilt positivt är möjligheten att söka tilläggsbelopp utan medfinansiering. Det innebär att mer kostsamma utbildningar är möjliga och att utbildningarna i större utsträckning kan anpassas efter arbetsmarknadens behov.

Samtidigt är det av största vikt att eventuella förändringar i fördelningen av statsbidrag inte leder till en minskad kvalitet eller omfattning av den befintliga vuxenutbildningen. Vi efterlyser därför ytterligare information och klarhet kring hur den totala budgeten för statsbidrag kommer att beräknas, samt vilka principer som kommer att ligga till grund för fördelningen av dessa medel. För att säkerställa att kvaliteten i vuxenutbildningen bibehålls, och att kommunen kan fortsätta att erbjuda ett brett utbud av utbildningsvägar, är det avgörande att de totala resurserna för vuxenutbildning inte minskar.

En reformerad lärlingsutbildning för vuxna

När det gäller den reformerade lärlingsutbildningen för vuxna, välkomnar Smedjebackens kommun förslagen som lägger grunden för en mer flexibel och tillgänglig utbildningsform. Att lärlingsutbildningen blir lagstyrd ser vi som ett positivt steg mot en ökad kvalitet och struktur i utbildningsvägarna, vilket kan bidra till att fler individer väljer denna väg för sin kompetensutveckling.

Särskilt uppmuntras flexibiliteten som införs i hur tiden på arbetsplatsen fördelas och regleras, vilket kan underlätta för både utbildningsanordnare och arbetsgivare att skraddarsy lärlingsutbildningar som bättre motsvarar arbetsmarknadens krav. Detta bör leda till att de studerande får relevant och aktuell kunskap och färdigheter, samtidigt som arbetslivets direkta inflytande och engagemang i utbildningsprocessen stärks.

Det är dock viktigt att den reformerade lärlingsutbildningen utformas så att den är tillgänglig för en bred grupp av sökande och att särskilda ansträngningar görs för att uppmuntra och stödja deltagande från underrepresenterade grupper. Detta kan innebära behov av ytterligare stödåtgärder eller anpassningar för att säkerställa att alla individer, oavsett bakgrund eller förutsättningar, har möjlighet att delta och lyckas i sin utbildning.

Elevernas tillgång till stöd i Komvux

Förslaget om att införa bestämmelser i skollagen för att säkerställa kartläggning av stödbehov vid upprättandet av individuella studieplaner är av stor vikt. Det säkerställer att alla elever får det stöd de behöver för att lyckas i sina studier. Vidare understryker vi vikten av att extra anpassningar dokumenteras i den individuella studieplanen, vilket bidrar till en bättre översikt och uppföljning av de insatser som görs.

Gällande Skolinspektionens uppdrag att kvalitetsgranska studiesituationen för elever med funktionsnedsättning samt en nationell kartläggning av tillgången till Komvux så är dessa åtgärder nödvändiga för att identifiera och åtgärda eventuella brister i systemet. Det är särskilt viktigt att adressera den bristande kunskapen om omfattningen av tolkbehov för döva, hörselskadade och dövblinda, vilket är en förutsättning för dessa gruppers fulla deltagande i utbildningen.

Sammanfattningsvis stöder Smedjebackens kommun de föreslagna åtgärderna som syftar till att förbättra stödet för elever med funktionsnedsättning inom Komvux. Det är avgörande att dessa åtgärder implementeras snabbt och effektivt för att säkerställa en rättvis och inkluderande utbildning för alla.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen

Smedjebackens kommun välkomnar de positiva förslagen i SOU 2024:16 angående inrättandet av en ny yrkesskola för vuxna, vilket syftar till att göra yrkesutbildningar mer attraktiva och adressera den akuta kompetensbristen på arbetsmarknaden. Kommunen ser positivt på att stärka banden mellan utbildningsinstitutioner och näringslivet för att göra utbildningarna mer relevanta. Dock uttrycks viss oro för att den befintliga vuxenutbildningen kan hamna i skuggan av den nya yrkesskolan, och frågor kring företagens engagemang i att erbjuda praktikplatser, särskilt för studenter med begränsad svenska, lyfts fram.

Förslaget inkluderar även en reformerad lärlingsutbildning för vuxna med ökad flexibilitet och lagstyrning, vilket välkomnas av kommunen. Det finns dock en efterfrågan på att säkerställa att utbildningen är tillgänglig för alla, inklusive underrepresenterade grupper.

För att förbättra vuxenutbildningen ytterligare föreslås större tydlighet i studieplaner och en översyn av statsbidragen till vuxenutbildning, med möjlighet för kommunen att söka tilläggsbelopp. Dessutom betonas vikten av att säkerställa stöd för elever med funktionsnedsättningar genom bättre kartläggning och uppföljning av stödbehov.

Sammanfattningsvis stöder Smedjebackens kommun de föreslagna förändringarna i SOU 2024:16 men framhåller behovet av ytterligare klarhet och stöd för att säkerställa att ingen del av vuxenutbildningen hamnar i skymundan och att alla elever får det behöver.

Beslutsunderlag

Kvalitet- och kommunikationschefens tjänsteskrivelse

Remiss SOU 2024:16 Växla yrke som vuxen– en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna

Arbetsutskottet 2024-04-23 § 68